

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 14P/167/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7624204372
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matej Okály
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2025:7624204372.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudca JUDr. Matej Okály, v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. X.X.XXXX, zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, dieťa rodičov: matka C. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Hodejov a otec D. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX, o návrhu navrhovateľky: E. B., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. XXX, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd zveruje maloletú A. B., nar. X.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky E. B., nar. XX.X.XXXX, počnúc od právoplatnosti rozsudku, ktorá je oprávnená a povinná maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach v rozsahu ako rodič.

II. Otec je povinný prispievať na výživu mal. A. B., nar. X.X.XXXX minimálnym zákonným výživným vo výške 30 % sumy životného minima pre nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktoré je povinný uhrádzať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, počnúc od právoplatnosti rozsudku do budúcnosti, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca.

III. Matka je povinná prispievať na výživu mal. A. B., nar. X.X.XXXX výživným v sume 70 € mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, počnúc od právoplatnosti rozsudku do budúcnosti.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 5P/165/2015-129 zo dňa 20.12.2016 v časti zverenie maloletého dieťaťa a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 14P/128/2018-137 zo dňa 7.8.2020 v časti výživného.

V. Styk otca a matky s maloletým dieťaťom sa neupravuje.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka E. B. podala na tunajšom súde dňa 12.9.2024 návrh na zverenie maloletej A. B., nar. X.X.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti a určenie vyživovacej povinnosti zo strany rodičov.

2. Návrh navrhovateľka odôvodnila tým, že matka sa o maloletú nezaujíma a prispieva na výživu maloletej nepravidelne. Odišla zo spoločnej domácnosti v roku 2014 a od tej doby sa zdržiava striedavo na Slovensku a v zahraničí. Navrhovateľka maloletú vychováva od troch rokov, kedy ju matka opustila. Maloletú má veľmi rada a má záujem starať sa o ňu aj v budúcnosti. Netrpí žiadnym závažným ochorením, ktoré by jej v starostlivosti o maloletú mohlo brániť. Je plne spôsobilá na právne úkony. Býva spolu

s maloletou v 2-izbovom byte. Je dôchodkyňa a poberá starobný a vdovský dôchodok. K návrhu pripojila rodný list maloletej A. a rodný list matky maloletej A..

3. Uznesením č.k. 14P/167/2024-8 zo dňa 8.10.2024 súd ustanovil Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves za opatrovníka pre maloletú A. B., nar. X.X.XXXX na jej zastupovanie v tomto konaní.

4. Zo správy Obce Prakovce zo dňa 15.10.2024 súd zistil, že E. B. nebola prerokovávaná komisiou sociálnou a ochrany verejného poriadku. Menovaná osoba sa zdržiava v mieste trvalého bydliska a iné skutočnosti o osobe im nie sú známe.

5. Zo správy Obce Hodejov zo dňa 22.10.2024 súd zistil, že C. B. má trvalý pobyt v obci F., kde sa však nezdržiava a podľa vedomostí obce sa zdržiava v zahraničí (G.).

6. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 28.10.2024 zo zisťovania sociálnych pomerov v rodine maloletej A. súd zistil, že mal. A. pochádza z manželstva rodičov C. B. a otca D. B. a z ich vzťahu pochádzajú aj dospelé dcéry, H., nar. XX.XX.XXXX a I., nar. X.X.XXXX. Rodičia maloletých detí nežijú v spoločnej domácnosti od decembra 2014. Manželstvo rodičov bolo rozvedené Okresným súdom Spišská Nová Ves č. 5P/165/2015 a maloleté deti na čas po rozvoде boli zverené do osobnej starostlivosti otca, s ktorým spoločne bývali v byte u starej matky E. B., nar. XX.X.XXXX v B. J. XXX. Byt pozostáva z izby, v ktorej má tohto času vytvorené súkromie mal. A. a obývacej izby, ktorú užíva stará matka, kuchyne a príslušenstva bytu. Domácnosť je vybavená nábytkom, ktorý zodpovedá potrebám dieťaťa a rodiny. V byte sú vytvorené primerané podmienky na prípravu stravy, pokojný spánok a tiež aj hygienu rodiny. Byt je čistý a primerane uprataný. Maloletá A. je žiačkou 7. ročníka Základnej školy v B.. Po škole navštevuje ZUŠ a venuje sa tancu. S maloletou vykonali pohovor a zisťovali názor na podaný návrh. Uviedla, že so svojou mamou je veľmi málo v osobnom kontakte, ani si nepamätá, kedy sa videli. Telefonicky sa s ňou kontaktuje asi raz za 2 týždne. Mama stále niekde cestuje, momentálne je v G.. Staral sa o ňu a jej sestry otec a babka, ku ktorej má vytvorený veľmi silný vzťah. Má ju rada, babka ju ochraňuje a vo všetkom pomáha. Otec je teraz vo vyšetrovacej väzbe a nevie, čo bude ďalej s ním. Skoro denne si s otcom telefonuje. Keď nemá kredit, tak je jej za ním smutno. V škole má veľa kamarátov a rada chodí do školy. Má dobré známky. Ak nemôže byť s otcom, chce ostať naďalej bývať s babkou v B.. Nechce ísť k mamke, lebo nechce meniť ani školu, do ktorej chodí. V závere kolízny opatrovník uviedol, že matka dieťaťa nežije v ich služobnom obvode a nemá informácie o jej vyjadrení k návrhu. Nepozná ani jej sociálne pomery a ani jej majetkové možnosti a schopnosti. Kolízny opatrovník nemá informácie ani o tom, dokedy otcovi bráni prekážka, pre ktorú nie je schopný zabezpečovať riadnu starostlivosť o svoje maloleté dieťa, a záverečné stanovisko k návrhu podá po zistení uvedených skutočností.

7. Otec písomným vyjadrením doručeným súdu dňa 7.11.2024 na výzvu súdu oznámil, že súhlasí so zverením maloletej A. do osobnej starostlivosti jeho matky E. B.. Následne podaním zo dňa 27.1.2025 súhlasil tiež s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti vzhľadom na jeho pobyt v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v K..

8. Súd vytyčil termín pojednávania na deň 13.3.2025, na ktoré riadne predvolal všetkých účastníkov. Na pojednanie sa nedostavila matka a otec, pričom doručenie predvolania u matky nemal súd vykázané. Súd zisťoval pobyt matky, pričom z odpovede na žiadosť o súčinnosť Sociálna poisťovňa, pobočka G. L. zo dňa 27.3.2025 súd zistil, že C. B. sa nachádzala v evidencii žiadateľov o dávku v nezamestnanosti od 3.9.2014 do 12.12.2014. Dávka v nezamestnanosti nebola priznaná, nakoľko menovaná nespĺňala podmienky na jej priznanie. Menovaná v súčasnej dobe nie je evidovaná ako poberateľ nemocenských dávok ani ako poberateľ dôchodku. Následne boli písomnosti – návrh na začatie konania s prílohami, potvrdenie o pridelení sudcu, procesné poučenie, uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka, uznesenie - výzva na vyjadrenie k návrhu a predvolanie na pojednanie, boli matke doručené v zmysle § 106 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“) oznámením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu.

9. Na pojednanie vytyčené na dňa 18.9.2025 sa nedostavili otec a matka maloletej, pričom doručenie predvolania mal súd u otca riadne vykázané a u matky bolo doručenie predvolania vykázané fikciou na úradnej tabuli a na webovej stránke príslušného súdu. Preto súd v zmysle § 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“) v spojení s § 180 CSP súd pojednával v neprítomnosti otca a matky.

10. Navrhovateľka zotrvala na podanom návrhu a navrhla zveriť vnučku A. do jej starostlivosti, o ktorú sa aj v súčasnosti stará. Navrhla rodičov zaviazat' na platenie výživného do 20. dňa v mesiaci, pričom výšku výživného ponechala na rozhodnutie súdu. Vo svojej výpovedi uviedla, že vnučka chodí do školy čisto oblečená, dáva jej desiatu a ak treba niečo zaplatiť, tak zaplatí. Býva spolu s vnučkou v B. v 2-izbovom byte. Nikto iný s nimi nebýva. Sú len ony dve a syn – otec maloletej, ktorý je teraz vo výkone trestu. O vnučku sa stará ona. Otec je s dcérou aj s matkou v telefonickom kontakte každý deň. Matka maloletej predtým nevolala, ale teraz asi od polovice augusta jej volá častejšie. Je poberateľkou dôchodku. Rodičia maloletej jej nedávajú žiadne peniaze. Otec vo výkone trestu nerobí a matka poslala dcére 300 € na narodeniny (partner matky poslal 100 € a matka 200 €). Predtým žiadne peniaze neposielala. Ona poberá prídavky 60 € a tiež výživné zo sociálneho 60 €. Dôchodok má 521 € a ešte za opatrovanie susedy poberá po zvýšení sumu 660 €. Výdavky má za plyn 146 €, elektrinu 44 €, do spoločenstva dáva 80 € (tam patrí aj voda). Byt patrí jej. Všetko čo jej zostane, dáva na stravu. Vnučka chodí na obedy, treba jej na hygienu, na drogériu dáva aj 100 mesačne. Kупuje jej oblečenie – mikiny, rifle, botasky približne v sume 70 € mesačne. Platí za ňu aj poplatky u lekárov – u zubára naposledy platili 25 €. Vnučka navštevuje aj ZUŠ, kde platí ročne 70 €, chodí na tanečnú. Problémy so školou nemá. Na stravu dávajú 200-300 € pre dve osoby. So stravou vnučka špekuluje, nechce zjesť hocičo. Vnučka je zdravá. Ona je vo veku, keď už prichádzajú aj choroby, bolia ju nohy, tlak má v norme. Nemá iné choroby, ktoré by jej bránili v starostlivosti o vnučku.

11. Kolízny opatrovník v záverečnom prednese uviedol, že ani jeden zo zákonných zástupcov nezabezpečuje starostlivosť o mal. A. a tým je ohrozený jej vývin. Matka je dlhodobo v zahraničí, jej kontakt s dieťaťom sa obmedzuje len na občasné telefonáty. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS v B. a jeho prepustenie je stanovené na deň 28.2.2027. Z uvedeného dôvodu kolízny opatrovník odporúča, aby súd zveril mal. A. starej matke E. B. a rodičov zaviazal platením výživného, zohľadňujúc ich osobné a majetkové pomery, pričom toto výživné bude uhrádzané na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves

12. Na pojednávaní súd oboznámil prítomných účastníkov s obsahom spisu, a to rodným listom mal. A., lustráciou v Sociálnej poisťovni, výsledkom lustrácie v ZVJS u otca, odpisom z registra trestov navrhovateľky a otca, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, správou Obce B., správou Obce F., vyjadrenie otca, správou MV SR, zápisnicou z hlavného pojednávania otca - obž. D. B. pred Okresným súdom Prievidza, lustráciou v registri priestupkov na starú matku, obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 5P/165/2015, najmä jeho rozsudok zo dňa 20.12.2016 ako aj spisu sp. zn. 14P/128/2018 a jeho rozsudkom zo dňa 7.8.2020.

13. Podľa § 37 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len ako „Zákon o rodine“), ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletemu dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletemu dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

14. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

15. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného

výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

16. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

17. Podľa § 44 ods. 2 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím.

18. Podľa § 44 ods. 3 písm. a) Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“).

19. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

21. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

22. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

23. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

24. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

25. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto

zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

26. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

27. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

28. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

29. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

30. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

31. V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 38,92 € na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

32. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

33. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

34. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

35. Podľa článku 4 Základných princípov CMP, súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

36. Podľa § 111 CMP, v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o

- a) mene a priezvisku maloletého,
- b) úprave výkonu rodičovských práv a povinností,

- c) výžive maloletého,
- d) styku s maloletým,
- e) poručníctve,
- f) opatrovníctve maloletého,
- g) odovzdaní maloletého,
- h) veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť,
- i) schválení právneho úkonu maloletého,
- j) zastupovaní maloletého,
- k) správe majetku maloletého,
- l) ústavnej starostlivosti,
- m) výchovných opatreniach,
- n) ochranných opatreniach,
- o) pestúnskej starostlivosti,
- p) zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti,
- r) iných veciach, ak to vyplýva z osobitného predpisu

37. Podľa § 120 ods. 1 CMP, súd rozhoduje rozsudkom vo veciach podľa § 111 písm. b) až d), h) a i), inak rozhoduje vo veci samej uznesením.

38. Podľa § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

39. Súd vykonal vo veci dokazovanie a to preskúmaním osobných, majetkových a sociálnych pomerov u rodičov maloletej A., ako aj posúdením doposiaľ vykonávanej starostlivosti navrhovateľky o maloleté dieťa, a na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danej veci je možné návrhu navrhovateľky vyhovieť.

40. K inštitútu náhradnej osobnej starostlivosti súd uvádza, že súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti vždy, keď to vyžaduje najlepší záujem maloletého dieťaťa, najmä s dôrazom na tú skutočnosť, že jeho rodičia mu nie sú schopní poskytnúť potrebnú starostlivosť. Právna úprava náhradnej osobnej starostlivosti síce výslovne neustanovuje, že táto forma náhradnej starostlivosti je krátkodobým opatrením, avšak jednou zo základných zložiek tohto inštitútu je dočasnosť, ktorá umožňuje rodičom maloletého dieťaťa usporiadať si život tak, aby dokázali dieťaťu poskytnúť riadnu starostlivosť. Nie je možné však vylúčiť ani to, že náhradná osobná starostlivosť zanikne až dosiahnutím plnoletosti dieťaťa. Súd ďalej uvádza, že je v záujme každého maloletého dieťaťa, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. „Súčasťou rodičovských práv a povinností je aj sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, pričom rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov, a musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zabezpečiť riadnu výchovu dieťaťa.“ (viď. R 64/1968). S ohľadom na vyššie uvedené tak dôvody pre zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti môžu byť ako objektívne, tak aj subjektívne. Dôvodom môže byť neprítomnosť či zlý zdravotný stav rodičov, ich výrazne nevyhovujúca sociálna situácia, ako aj zanedbávanie rodičovských práv a povinností, či nezáujem rodičov o maloleté dieťa a jeho výchovu. Ak má súd preukázané, že u jedného z rodičov nie sú predpoklady na zabezpečenie osobnej starostlivosti o maloleté dieťa, musí skúmať, či osobnú starostlivosť o maloleté dieťa nie je schopný zabezpečiť druhý z rodičov. Zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby ako je osoba rodiča plne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa.

41. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že rodičia maloletej A. spolu nežijú. Matka maloletých detí sa zdržiava na neznámom mieste v zahraničí a nie je schopná zabezpečiť starostlivosť

o maloletú, preto súd skúmal, či túto starostlivosť môže zabezpečiť otec maloletej. Otec sa na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Prievidza č.k. 25T/4/2025 od 31.8.2024 nachádza vo výkone trestu v M. B., pričom predpokladaný dátum ukončenia výkonu trestu je 28.2.2027. Pri sociálnom zisťovaní pracovníkmi Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny bolo zistené, že o maloletú A. je náležite postarané a dieťa je v domácnosti starej matky spokojné. Navrhovateľka je zdravá a schopná maloletej zabezpečiť potrebnú starostlivosť.

42. Súd teda s prihliadnutím na ustanovenie § 45 a nasl. Zákona o rodine rozhodol o zverení maloletej A. do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, nakoľko má za preukázané, že rodičia nezabezpečujú, resp. nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloletú, pričom v osobe navrhovateľky súd vzhliadol osobu, ktorá spĺňa všetky predpoklady pre výkon takejto starostlivosti. S prihliadnutím na vyššie citovanú právnu úpravu súd tiež vymedzil navrhovateľke jej rozsah práv a povinností k maloletej. Podľa zistení súdu navrhovateľka má na rozdiel od rodičov vytvorené dostatočné podmienky na výchovu maloletej A., o ktorú sa aj v súčasnej dobe stará, navyše je jej blízkou osobou a majú medzi sebou vytvorený blízky vzťah.

43. Pokiaľ ide o výživné na maloleté dieťa, súd vychádzal z majetkových a príjmových pomerov oboch rodičov, ktoré sa mu podarilo zistiť, berúc do úvahy skutočnosť, že pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa stará a na to, aká peňažná suma je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, obuv, poplatky za bývanie a tiež potreby súvisiace s rozvojom jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, ako aj potreby súvisiace so zdravotným stavom, t.j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžaduje život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Na druhej strane uspokojovanie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa je vždy limitované možnosťami, schopnosťami a majetkovými pomermi rodičov, pričom sú rozhodujúce predovšetkým reálne zárobkové schopnosti a možnosti každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru, najmä pracovnými príležitosťami primeranými vlastnostiam rodičov.

44. Matka maloletej sa v súčasnosti nachádza v zahraničí na neznámom mieste, s maloletou sa kontaktuje občas telefonicky, peniaze na výživu starej matke neposiela. Nakoľko súd nevie v tomto konaní vychádzať z fakticity príjmov matky a nevie ani spoľahlivo tvrdiť, že matka pracuje, vychádzal pri rozhodovaní z potenciality jej príjmov, ktoré by matka mohla mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jej zamerania, prax, jazykové znalosti a dopyt na trhu práce. Súd tiež prihliadol na posledné rozhodnutie tunajšieho súdu o výške vyživovacej povinnosti č.k. 14P/128/2018-137 zo dňa 7.8.2020, ktorým bola matke uložená povinnosť platiť výživné na mal. Viktoriu v sume 60 €.

45. Otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, kde nie je zaradený do pracovnej činnosti, je obmedzený vo svojich pracovných možnostiach, a preto súd ustálil výšku výživného na sumu minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % sumy životného minima pre nezaopatrené nepľnoleté dieťa, ktorou zaviazal otca od právoplatnosti rozsudku do budúca, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

46. V súlade s ustanovením § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd určil rodičom povinnosť platiť na výživu maloletú. Hodnotiac vyššie uvedené skutočnosti, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, prihliadajúc na skutočnosť, že maloletá je v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky E. B.. Osobná starostlivosť, ktorej sa maloletej takto nedostáva zo strany rodičov teda musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, avšak zároveň prihliadajúc na súčasne osobné a majetkové pomery otca, ktorý v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, pričom nie je pracovne zaradený a teda nemá žiaden príjem, súd ho zaviazal prispievať na výživu maloletej A. mesačne minimálnym zákonným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré je otec povinný uhrádzať podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, od právoplatnosti tohto rozsudku do budúca. Súd za to, že čo sa týka matky, musí byť v jej schopnostiach a možnostiach dosiahnuť aspoň príjem v minimálnej výške, berúc do úvahy odôvodnené potreby maloletej dcéry,

prihliadajúc na skutočnosť, že maloletá je zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, s ktorou bude žiť v spoločnej domácnosti, a teda osobná starostlivosť, ktorá sa maloletej takto nedostáva zo strany matky, musí byť príslušným spôsobom finančne kompenzovaná, avšak zároveň prihliadajúc na potencionálny príjem matky a vek maloletej, súd ustálil výrokom III. tohto rozsudku výšku výživného na sumu 70 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti rozsudku do budúcnosti, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves.

XX. Nakoľko súd rozhodol o novej výške vyživovacej povinnosti zo strany rodičov, rozhodol IV. výrokom tohto rozsudku tak, že zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 14P/128/2018-137 zo dňa 7.8.2020 v časti upravujúcej výšku výživného na maloletú A..

48. Súd V. výrokom tohto rozhodnutia styk otca a matky s maloletými deťmi neupravil, nakoľko otcovi bráni prekážky, pretože sa nachádza vo výkone trestu a matka úpravu styku nežiadala a s maloletou komunikuje len prostredníctvom telefónu, resp. sociálnych sietí.

49. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

50. Podľa § 57 CMP, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

51. Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

XX. O trovách konania súd rozhodol v zmysle uvedených zákonných ustanovení tak, že náhradu trov nepriznal žiadnemu z účastníkov konania, nakoľko nezistil žiadne také okolnosti, pre ktoré by bolo možné priznať trovy niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania , proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).Odvolanie musí byť podpísané. (§ 127 a § 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.